

Tvirtinu:

ISMU FF
Vaistų technologijos ir socialinės
farmacijos katedra
prof. Jurga Bernatienė

Farmacijos fakulteto Tarybos pirmininkas

Prof. J. Bernatienė Data: 2025 09 25

Protokolo Nr. FF25-6

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO MEDICINOS AKADEMIJOS

FARMACIJOS FAKULTETO

FARMACIJOS PROFESINĖS PRAKTIKOS ORGANIZAVIMO TVARKA

I. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

1. **Farmacijos profesinė praktika (toliau – praktika)** – Farmacijos studijų dalis, kurios metu praktikos bazėse Farmacijos fakulteto studento žinios, kompetencijos ir gebėjimai įtvirtinami, pritaikomi ir tobulinami profesinėje veikloje.
2. **Farmacijos praktikos bazė** – Lietuvos Respublikoje veikianti visuomenės arba sveikatos priežiūros įstaigos vaistinė, kuri pagal savo farmacinės veiklos apimtį ir pobūdį gali suteikti būsimajam vaistininkui reikalingus praktinius profesijos gebėjimus. Jei studentas atlieka praktiką užsienio valstybėje arba pagal *Erasmus+* programą, praktikos bazė yra užsienio valstybėje veikianti visuomenės vaistinė, kuri pasirašo studento praktinio mokymo praktikos sutartį.
3. **Farmacijos praktikos vadovas (koordinadorius)** – Farmacijos fakulteto tarybos patvirtintas dėstytojas, atsakingas už Farmacijos profesinės praktikos organizavimą.
4. **Katedros praktikos vadovas** – Farmacijos fakulteto dėstytojas, atsakingas už praktikos toje katedroje planavimą, organizavimą ir studento praktikos refleksijos (ataskaitos) vertinimą.
5. **Vaistinės praktikos mentorius (vadovas)** – farmacijos specialistas, turintis vaistininko praktikos licenciją ir ne mažesnę kaip 3 metų darbo vaistinėje patirtį, dirbantis studento praktikos vietoje, vadovaujantis studento praktikai ir padedantis studentui pasiekti praktikos tikslus.

6. **Praktikos dienynas** – atitinkamos formos dienynas, kuriame studentas pažymi praktikos metu įgytus įgūdžius ir gebėjimus.
7. **Praktikos refleksija** – ataskaita, kurią studentas užpildo praktikos dienyne, suformuluoja tikslą, pateikia apibendrinančią atliktų užduočių analizę, susieja su konkrečiu pavyzdžiu ar pavyzdžiais; pristato pagrindines išvadas, praktikos užduočių privalumus ir trūkumus, pasiūlymus; aprašo savianalizę.
8. **Praktikos refleksijos (ataskaitos) vertinimo komisija** - Farmacijos fakulteto dėstytojų grupė, sudaryta iš kiekvienos praktikos dalies (socialinė farmacijos praktika, farmacinės rūpybos, vaistų technologijos vaistinėje praktika, fitofarmacijos praktika, vaistų analizės vaistinėje praktika, klinikinės farmacijos/biofarmacijos praktika) katedros praktikos vadovų, kurią suformuoja farmacijos profesinės praktikos vadovas, derindamas su farmacijos fakulteto padalinių vadovais.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

9. LSMU Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto (toliau – LSMU MA FF) vientisųjų studijų programos „Farmacija“ studentų profesinės praktikos organizavimo ir vykdymo tvarka (toliau – Tvarka) parengta vadovaujantis:
 - 9.1. LR Mokslo ir studijų įstatymu Nr. XI-242;
 - 9.2. Galiojančiu LSMU studijų reglamentu;
 - 9.3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-1168 „Dėl Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 2016 m. gruodžio 30 d.;
 - 9.4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-1213 „Dėl Farmacijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“, 2021 m. birželio 30 d.
10. Tvarkos tikslas – nustatyti LSMU MA FF studentų profesinės veiklos praktikos organizavimo tvarką, praktikos reikalavimus, paramą studentui praktikos metu, kriterijus pagal kuriuos atpažįstami ir vertinami praktikos metu studento įgyti atitinkamo lygmens įgūdžiai.
11. Šia tvarka yra nustatomas LSMU MA FF studentų praktikos vykdymas Lietuvos Respublikoje, Europos šalyse ir kitose užsienio valstybėse esančiose praktikos bazėse.
12. Studentų praktika vyksta ir už ją atsiskaitoma pagal LSMU MA FF tarybos patvirtintą tvarką.

III. FARMACIJOS PROFESINĖS PRAKTIKOS TIKSLAS, NUMATOMI STUDIJŲ REZULTATAI

13. Farmacijos praktikos tikslas – parengti farmacijos specialistus, sugebančius kūrybiškai įtvirtinti praktikoje studijų metu įgytas teorines žinias, suformuoti įgūdžius savarankiškai vaistininko veiklai visuomenės vaistinėje, o taip pat taikyti įgytas žinias daugiafunkcinėje

ir sudėtingoje aplinkoje, kad būtų sklandžiai ir efektyviai sprendžiami visuomenės aprūpinimo vaistiniais preparatais klausimai.

14. Praktikos mentoriai turi būti susipažinę su Farmacijos profesinės veiklos praktikos organizavimo tvarka.

15. Praktikos rezultatai. Atlikęs praktiką, studentas:

15.1. gebės atlikti recepto sudėties analizę, parinkti technologiją ir ją pagrįsti remiantis studijų metu įgytomis žiniomis ir gebėjimais;

15.2. mokės argumentuotai priimti sprendimus, vertinant technologijos, pakuotės pasirinkimą, numatyti technologines problemas vaisto gamybos metu ir padaryti sprendimus jų pašalinimui, bei pagrįstai rekomenduoti vaisto kokybės vertinimo būdus;

15.3. išmoks pritaikyti žinias ir gebėjimus reagentų gamyboje ir jų kokybės vertinime;

15.4. gebės suplanuoti vaisto kokybės vertinimo planą, įvertinti vaisto kokybę ir paaiškinti tyrimų rezultatus;

15.5. argumentuotai vertins geros gamybos praktikos ir geros laboratorijos praktikos taikymo pagrįstumą ir veiksmingumą vaistinėje;

15.6. gebės įvertinti ir pagrįsti vaistinės farmacinės veiklos atitikimą teisės aktuose reglamentuotiems reikalavimams;

15.7. mokės tinkamai pasiruošti vaistinininko funkcijų atlikimui vaistinėje, organizuoti vaistinės ir jos darbuotojų veiklą;

15.8. gebės paaiškinti priimamus sprendimus, vykdant vaistų ir kitų vaistinės prekių asortimento formavimą, priėmimą, tvarkymą, tinkamumo vartoti laiko kontrolę;

15.9. gebės administruoti gaunamus receptus, juos vertinti ir teisingai, atsižvelgiant į paciento poreikius, parinkti vaistinius preparatus;

15.10. gebės analizuoti paciento būklę, argumentuotai suformuluos sveikatos problemą ir teiks mokslo žiniomis pagrįstus sprendimus;

15.11. gebės pateikti augalinių preparatų alternatyvas pacientams, pagrįsti jų pasirinkimą ir rekomenduoti jų taikymą;

15.12. gebės numatyti farmacinių, fiziologinių veiksmų, vaistų sąveikos reikšmingumą vaisto efektyvumui ir rekomenduoti sprendimo būdus paciento sveikatos problemoms spręsti;

15.13. gebės atpažinti ir išanalizuoti farmakoterapines problemas, siūlyti alternatyvius sprendimus, patarti optimalius farmakoterapijos režimus;

15.14. mokės analizuoti augalinių vaistinių žaliavų, augalinių preparatų asortimentą vaistinėje ir jų tiekimo pacientams ypatumus;

15.15. gebės analizuoti vaistinių augalų, augalinės kilmės žaliavų pagrindu pagamintų preparatų sudėtį ir jos įvairumą, kokybės užtikrinimą, vaistinių preparatų veikimo mechanizmus, indikacijas ir vartojimą medicinos praktikoje bei taikymą sveikatinimo veikloje;

15.16. mokės tinkamai suteikti farmacinę paslaugą, vykdyti farmacinės rūpybos procesą.

IV. FARMACIJOS PROFESINĖS PRAKTIKOS UŽDUOTYS

16. Vaistų technologijos vaistinėje praktikos užduotys:

16.1. Išanalizuoti ekstemporalinių vaistinių preparatų gamybos patalpas ir joms keliamus reikalavimus. Suvokti principus, kuriais remiantis užtikrinama ekstemporalinių preparatų gamybos kontrolė. Analizuojamos šios patalpos:

16.1.1. patalpa, kurioje gaminami, fasuojami ir pakuojami vaistiniai preparatai (vaistinių preparatų gamybos laboratorija);

16.1.2. patalpa (-os) ar vieta, kurioje (-ose) laikomos vaistinės ir pagalbinės medžiagos, talpyklės, uždoriai, vartojimo įtaisai, etiketės;

16.1.3. patalpos arba joms keliami reikalavimai, jei vaistinėje gaminama ar planuojama gaminti sterilius ekstemporalinius vaistinius preparatus.

16.2. Įvertinti, ar vaistinių preparatų gamybos patalpos ir jose esantys įrenginiai išdėstyti taip, kad atitiktų loginę ekstemporalinių vaistinių preparatų gamybos operacijų seką, būtų tinkami numatytiems ekstemporalinių vaistinių preparatų gamybos operacijoms vykdyti kitų teisės aktų nustatyta tvarka, būtų užtikrintas efektyvus jų valymas ir priežiūra, siekiant išvengti ekstemporalinių vaistinių preparatų taršos, temperatūros, drėgmės, tiesioginių saulės spindulių bei kitokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio aplinkos poveikio ekstemporalinių vaistinių preparatų kokybei. Susipažinti su reikiamos dokumentacijos (žurnalų) pildymu.

16.3. Suvokti principus, kaip yra organizuojamas gamybinis procesas vaistinėje, atsižvelgiant į ekstemporalinių kartinių/aprašinių preparatų poreikį. Pagaminti ekstemporalinius kartinius/aprašinius preparatus ir teoriškai pagrįsti jų gamybos aspektus. Teisingai užpildyti reikiamus dienynus (žurnalus), susijusius su ekstemporaliai gaminamais ir analizuojamais preparatais.

16.4. Susipažinti su vaistinėje esančių farmacinių preparatų asortimentu, remiantis farmacine forma, preparato konsistencija, preparato vartojimo/naudojimo būdu ir įvertinti jų sudėtyje esančių veikliųjų ir pagalbinių medžiagų galimą įtaką preparatų kokybei. Išanalizuoti įvairių vaistinių preparatų farmacines formas ir jas palyginti tarpusavyje, nurodant privalumus ir trūkumus.

16.5. Išanalizuoti farmacijos produktų talpyklų asortimentą, skirtą talpinti įvairioms farmacinėms formoms, pvz., koncentratui odos purškalui (emulsijai); koncentratui geriamajai suspensijai; įkvepiamajam tirpalui; įkvepiamiesiems garams (kapsulei); geriamiesiems lašams (emulsija) ir kt. Pateikti ir pagrįsti talpyklų galimą įtaką analizuojamos farmacinės formos stabilumui.

17. Vaistų analizės vaistinėje praktikos užduotys:

17.1. Išanalizuoti ekstemporalinių vaistinių preparatų gamybos patalpas ir joms keliamus reikalavimus. Analizuojamos šios patalpos:

- 17.1.1. patalpa arba vieta, kurioje vykdomi vaistinių medžiagų ir vaistinių preparatų tyrimai (analitiko darbo vieta);
 - 17.1.2. patalpa arba vieta kurioje paruošiami (plaunami, autoklavuojami, sterilizuojami ir kt.) ir laikomi vaistinės indai;
 - 17.1.3. patalpa arba vieta, kurioje gaminamas išgrynintas ir injekcinis vanduo, jei vaistinėje ši veikla vykdoma, ar planuojam ją vykdyti. Susipažinti su reikiamos dokumentacijos (žurnalų) pildymu.
 - 17.2. Susipažinti su reikiamos dokumentacijos (žurnalų) pildymu.
 - 17.3. Susipažinti su reikalavimais vaistinėje gaminamiems reagentams, vaistiniams preparatams ir žaliavoms, įvertinti jų kokybę:
 - 17.3.1. titruotų tirpalų, reagentų ir indikatorių gamyba;
 - 17.3.2. susipažinti su reikalavimais išgryninto/injekcinio vandens kokybei, aprašyti jo analizę;
 - 17.3.3. susipažinti su reikalavimais žaliavų ir pusgaminių kokybei, aprašyti jų analizę;
 - 17.3.4. aprašyti vaistinėje pagamintų vienkomenčių preparatų kokybės įvertinimą;
 - 17.3.5. aprašyti vaistinėje pagamintų daugiakomenčių preparatų kokybės įvertinimą.
 - 17.4. Parengti pasirinktų vaistinių preparatų kokybės specifikacijas, pateikiant galimus analitinius metodus atskirų parametrų įvertinimui.
 - 17.5. Įvertinti ir pagrįsti galimą laikymo sąlygų ir laikymo trukmės įtaką vertinamo vaistinio preparato kokybei, nurodyti galimus pokyčius.
18. Klinikinės farmacijos/biofarmacijos praktikos užduotys:
- 18.1. Studentas stebi vaistinėje farmacinę paslaugą, išduodant vaistus pagal receptus ir parenkant nereceptinius vaistus ar, vaistininkui leidus, dalyvauja pokalbyje su pacientu, su vaistininku aptaria galimus konsultacijos variantus konkrečioms pacientams (vaikams, senyviems pacientams, besilaukiančioms ar krūtimi maitinančioms moterims):
 - 18.1.1. įžvelgia ar modeliuoja farmakokinetinių ir farmakodinaminių vaistų sąveikų atvejus; įvertina sąveikų reikšmingumą ir palankumą, suteikia vaistų vartojimo konsultacijas pacientui; prognozuoja galimas vaistas-maistas sąveikas ir suteikia rekomendacijas pacientui;
 - 18.1.2. nustato arba teoriškai modeliuoja galimas ar esamas farmakoterapines problemas, išskiria problemas, reikalaujančias nukreipimo pas gydytoją: problema, reikalingos informacijos surinkimas, galimų priežasčių įvertinimas, esamos ar galimos pasekmės ir rekomendacijų pateikimas ligoniams;
 - 18.1.3. įvertina nepageidaujamas reakcijas į vaistą (NRV): a) NRV įtarimas iš gautos informacijos ir jos valdymas; b) galimos NRV išvengimas; c) pranešimų apie pastebėtas NRV teikimas VVKT;

18.2 Fiziologinių ir farmacinių veiksnių įtakos vaistų biopasisavinimui analizavimas, vertinimas ir prognozavimas. Studentas įvertina galimas įtakas konkrečių vaistų biopasisavinimui pagal vartojimo būdą, išryškina fiziologinius ypatumus ir analizuoja:

18.2.1 vaisto formas, sudėtis;

18.2.2 apibūdina vaistines medžiagas, galimas jų chemines modifikacijas ir polimorfines atmainas;

18.2.3 nurodo būdingas vaisto formai pagalbines medžiagas, nusako jų funkcijas konkrečiame preparate, pagrindžia surasta specialioje literatūroje informacija;

18.2.4 lygina kelis tos pačios vaistinės medžiagos preparatus, išryškina sudėties tapatumus ir skirtumus;

18.2.5 suranda ir palygina originalius ir generinius vaistus;

18.2.6 ieško mokslinės informacijos apie naujus preparatus, tobulinamas vaisto formas, naujas vaistines medžiagas, susijusias su nagrinėjama situacija.

18.2.7 parenka *in vitro* ir *in vivo* biofarmacinius tyrimo metodus.

19 Fitofarmacijos praktikos vaistinėje užduotys:

19.1 Susipažinti su augalinių vaistinių žaliavų ir arbatų asortimentu vaistinėje. Studentai stebi vaistininko darbą išduodant vaistinės asortimento produktus, kurių sudėtyje yra mažai apdorotos vaistinės augalinės žaliavos ir arbatos, ir konsultuojant apie jų vartojimo ypatumus. Sveikos gyvensenos ir sveikos mitybos propagavimas visuomenės vaistinėje.

19.2 Susipažinti su augalinių vaistinių preparatų asortimentu vaistinėje. Studentai stebi vaistininko darbą išduodant augalinius vaistinius preparatus ir konsultuojant apie jų vartojimo ypatumus.

19.3 Susipažinti su augalinės kilmės maisto papildų asortimentu vaistinėje. Studentai stebi vaistininko darbą parduodant ir konsultuojant apie vartojimo ypatumus įsigyjant augalinės kilmės maisto papildus.

19.4 Susipažinti su vaistinėje išduodamų augalinės kilmės žaliavų pagrindu pagamintų vaistinių preparatų ir augalinių maisto papildų chemine sudėtimi ir jos įvairavimo veiksniais. Studentai nagrinėja preparatų pakuotės lapeliuose ir ženklinimo informacijoje pateiktus duomenis apie preparatų sudėtį, vaistinėje išduodamų augalinių produktų grupių ypatumus, atsižvelgiant į produktų sudėtinės dalis ir vartojimo tikslus.

19.5 Susipažinti ir studijuoti vaistinėje išduodamų augalinės kilmės vaistinių preparatų poveikio mechanizmus, indikacijas bei naudojamą medicinos praktikoje. Studentai nagrinėja preparatų pakuotės lapeliuose ir ženklinimo informacijoje pateiktus duomenis apie preparatų vartojimo indikacijas ir būdus.

19.6 Susipažinti su vaistinėje išduodamų augalinės kilmės žaliavų pagrindu pagamintų preparatų ir augalinių maisto papildų kokybės užtikrinimo reikalavimais. Studentai susipažįsta su vaistinėje naudojama dokumentacija ir Lietuvos Respublikoje galiojančiais reikalavimais, susijusiais su augalinių vaistinių žaliavų ir preparatų kontrole.

- 19.7 Susipažinti su vaistažolių, augalinių žaliavų preparatų ir augalinių maisto papildų patekimo į vaistines ir jų priėmimo procedūras ir išmokti priimti augalinės kilmės produktus vaistinėje. Studentai susipažįsta su vaistažolių, vaistinių augalinių preparatų, augalinių maisto papildų, arbatų laikymo ypatumais materialių atsargų patalpose ir vaistinės officinoje.
- 19.8 Studentai turi pritaikyti sukauptas žinias apie augalinės kilmės žaliavų sudėtį, jos pagrindu pagamintus vaistinius augalinius preparatus, maisto papildus, maistinius ir kitus produktus, platinamus vaistinėse, konsultuojant pirkėjus apie preparatų vartojimo tikslus, trukmę ir dozuotę.
- 19.9 Studentai turi gebėti atlikti refleksiją ir panaudoti sukauptas žinias apie augalinius biologiškai aktyvius junginius, fitopreparatus, jų vartojimą ir platinimą konsultuojant gydytojus ir kitus sveikatos priežiūros specialistus.
- 19.10 Studentas turi motyvuotai atlikti nereceptinių ir su receptais atleidžiamų augalinių preparatų analizę visuomenės vaistinėje. Išskirti 10 dažniausiai vartojamų augalinių preparatų ir remiantis mokslinės ir farmacinės literatūros duomenimis suformuoti pagrįstą nuomonę apie augalinius vaistus ir jų vartojimą.
- 20 Socialinės farmacijos praktikos užduotys:
- 20.1 Įvertinti vaistinės patalpų ir specialiosios įrangos atitikimą patvirtintiems reikalavimams dėl vaistinės patalpų įrengimo ir įrangos.
- 20.2 Susipažinti su vaistinėje vykdoma GVP, jos dokumentais, duomenų įrašais. Konfidencialios informacijos apie pacientą saugojimas vaistinėje.
- 20.3 Vaistų ir kitų vaistinės prekių priėmimas iš tiekėjų (funkcijos ir dokumentų valdymas). Susipažinimas su vaistų logistikos organizavimo ir didmeninės prekybos pagrindiniais principais
- 20.4 Vaistų ir kitų vaistinės prekių pajamavimo ir apskaitos valdymas. Kainodaros reikalavimų taikymas vaistiniams preparatams.
- 20.5 Prekių laikymo ir saugojimo (atsargų patalpų aplinkos parametrų stebėjimas ir duomenų registravimas, duomenų įrašų stebėjimas, veiksmų nustačius netinkamas vaistinių preparatų saugojimo sąlygas, žinojimas) valdymas.
- 20.6 Susipažinti su vaistinių preparatų ir kitų prekių tinkamumo vartoti laiko kontrole. Veiksmai, radus prekių, kurių tinkamumo vartoti laikas yra besibaigiantis ar pasibaigęs.
- 20.7 Prekių grąžinimo tiekėjams valdymas.
- 20.8 Vaistininko, parduodančio (išduodančio) vaistus, darbo įgūdžių įgijimas vaistinėje: funkcijų, pareigų ir teisių įsisavinimas.
- 20.9 Vaistų ir kitų vaistinės prekių išdėstymo vaistinės officinoje pagal nustatytus reikalavimus ir rinkodaros principus analizė. Palyginti esamą vaistinės asortimento prekių išdėstymą su nustatytais reikalavimais.
- 20.10 Kasos darbo organizavimas ir pagrindinės kasos darbo operacijos: kasos darbo pradžia, „nulinės ataskaitos parengimas“, pinigų likučio apskaita, skirtingų kasos operacijų atlikimas (PVM, mokėjimo kortelės, lojalaus kliento kortelės, kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių kompensuojamųjų sumų įrašymas), „Z“ ataskaitos

parengimas, „Kasos operacijų žurnalo“ pildymas. Kitos kasos operacijos ir jų dokumentai: „X“ ataskaitos parengimas ir patikrinimas, pusės mėnesio ir mėnesio kasos ataskaitų parengimas ir patikrinimas. Pinigų inkasavimo eiga ir dokumentai. Klaidų taisymas kasos dokumentuose.

- 20.11 Vaistinių preparatų reklamos reikalavimų gyventojams atitikimo nustatytiems reikalavimams (skelbimai vaistinėje, pakuotės lapeliai, kita pacientams teikiama reklaminė informacija) vertinimas. Visos praktikos metu aprašyti 3 vaistinių preparatų reklamos pavyzdžius.
- 20.12 Farmacijos specialistų elgesio ir bendravimo su vaistinės pacientais stebėseną. Sudėtingos vaistinės pacientų konsultavimo ir aptarnavimo situacijos sprendimo keliai. Sveikos gyvensenos ir mitybos propagavimas visuomenės vaistinėje.
- 20.13 Vaistinės paciento poreikių išsiaiškinimas nereceptinių vaistų pardavimui.
- 20.14 Nekompensuojamųjų receptinių vaistų pardavimas vaistinėje: paciento informavimas apie pigiausią vaistą, vaistų išdavimas vaistinėje pagal 1 formos recepto blankus ar elektroninius receptus.
- 20.15 Studentai, prižiūrint vaistininkui, dalyvauja teikiant farmacinę paslaugą ir analizuoja farmacinės paslaugos etapus, išduodant nekompensuojamuosius receptinius vaistus, o taip pat vertina vaistų keitimo prioritetus (mažiausia kaina, vaisto gamintojas, gydytojo rekomendacija). Studentai, prižiūrint vaistininkui, dalyvauja teikiant farmacinę paslaugą ir analizuoja 1 formos ar ją atitinkančius elektroninius vaistų receptus.
- 20.16 Narkotinių vaistų – grynų ir jų mišinių – išdavimas vaistinėje: narkotinių vaistų – grynų ir jų mišinių – užsakymas, saugojimas ir pardavimas pagal specialiojo (2 formos) recepto blanką ar ją atitinkančius elektroninius vaistų receptus (teoriškai aprašyti būtina, jeigu vaistinė neturi asortimente šių vaistinių preparatų).
- 20.17 Kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių (toliau MPP) išrašymas ir pardavimas (išdavimas) vaistinėje: kompensuojamųjų vaistų ir MPP mažmeninių kainų skaičiavimas vaistinėje, pardavimas (išdavimas) pagal 3 formos, 3 formos (išimties atvejams) receptų blankus ir elektroninius receptus. Studentai, prižiūrint vaistininkui, dalyvauja teikiant farmacinę paslaugą ir analizuoja 3 formos ar ją atitinkančius elektroninius vaistų ar MPP receptus.
- 20.18 Atsiskaitymo už kompensuojamųjų vaistų ir MPP pardavimą (išdavimą) vaistinėje tvarka ir dokumentai: ataskaitų rengimas teritorinėms ligonių kasoms, mėnesinės kompensuojamųjų vaistų ir MPP ataskaitos tikrinimas su kasos ataskaita, klaidų taisymas, 3 formos receptų išrašymo tikrinimas.
- 21 Farmacinės rūpybos praktikos užduotys:
 - 21.1 Farmacinės rūpybos paslaugos vaistinėje. Vaistų vartojimo problemų analizė, sprendimo būdai, dokumentavimas.
 - 21.2 Farmacinės rūpybos paslaugos vaistinėje. Vaistinės pacientų pateiktų receptų vertinimas pagal paskirtus ir jau vartojamus vaistus. Įtariamų nepageidaujamų reakcijų aprašymas. Pacientų nusiskundimai dėl vaistų poveikio.

- 21.3 Farmacinės rūpybos paslaugos vaistinėje. Farmacinės rūpybos elementai vaistinėje. Polifarmacijos atvejų analizė – tuo pat metu vartojamų receptinių ir / ar nereceptinių vaistų deriniai, maisto papildų vartojimas su vaistiniais preparatais.
- 21.4 Farmacinės rūpybos paslaugos vaistinėje. Farmacinės rūpybos paslauga įkvepiamuosius vaistus vartojantiems pacientams (SAM įsakymas, 2016 m. birželio 6 d. Nr. V-716). Teisinga inhaliavimo technika, dozavimo principai. Farmacinės rūpybos paslaugos protokolo pildymas.
- 21.5 Farmacinės rūpybos paslaugos vaistinėje. I ir II tipo cukriniu diabetu sergančių pacientų sveikatos būklės įvertinimas ir farmacinės paslaugos teikimas. Nemedikamentinės priemonės diagnostikai ir pacientų gyvenimo kokybės gerinimui.
- 21.6 Farmacinės rūpybos paslaugos vaistinėje. Arterine hipertenzija sergančių pacientų sveikatos būklės įvertinimas ir farmacinės paslaugos teikimas. Fiziologinių parametrų rodiklių normos, nemedikamentinės priemonės pacientų gyvenimo kokybės gerinimui.

V. FARMACIJOS PROFESINĖS PRAKTIKOS BAZEI KELIAMSI ATRANKOS KRITERIJAI

- 22 Priimanti organizacija - praktikos bazė turi galėti:
 - 22.1 suteikti studentui praktinio mokymo vietą; sudaryti sąlygas praktikos plano įgyvendinimui, aprūpinti praktikos plano įgyvendinimui reikalinga informacija ir neatitraukti studento nuo praktinio mokymo užduočių vykdymo;
 - 22.2 užtikrinti, kad studentui būtų paskirtas praktikos mentorius iš kvalifikuotų darbuotojų (vaistininkų), turinčių ne mažesnę kaip 3 metų darbo vaistinėje patirtį, susijusią su atitinkama praktikos dalimi;
 - 22.3 organizuoti būtinus darbuotojų ir praktiką atliekančių studentų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instruktažus;
 - 22.4 vadovaudamasi(s) priimančioje organizacijoje veikiančiais nuostatais arba papildomu susitarimu su aukštąja mokykla dėl darbo tvarkos ir sąlygų, užtikrinti studentui darbuotojų saugos ir sveikatos bei higienos normas atitinkančias darbo sąlygas, esant reikalui aprūpinti studentą praktikai atlikti būtiniais darbo įrankiais, darbo drabužiais ir darbo avalyne, kitomis asmeninėmis ir kolektyvinėmis darbuotojų saugos ir sveikatos priemonėmis teisės aktuose nustatyta tvarka, jeigu sutarties šalys šioje sutartyje nesusitaria kitaip;
 - 22.5 skirti studentui su studijų bei praktinio mokymo specifika susijusias užduotis bei užtikrinti, kad nebūtų skiriamos su studijų bei praktinio mokymo specifika nesusijusios užduotys nekvalifikuotam darbui atlikti;
 - 22.6 informuoti studentą, kuri praktikos metu suteikiama informacija yra priimančios organizacijos komercinė arba kita paslaptis, neplatinama už priimančios organizacijos ribų, bei apie už šios informacijos platinimą taikomas baudas (jei tokios yra numatytos vidaus dokumentuose);

- 22.7 informuoti farmacijos praktikos vadovą apie praktikos drausmės pažeidimus, studento neatvykimą į praktiką.
- 23 Praktikos bazė – vaistinė (toliau vaistinė) – turi turėti licenciją veiklai su narkotinėmis ir/arba psichotropinėmis medžiagomis.
- 24 Vaistinėje studento praktikos atlikimo metu privalo dirbti ne mažiau kaip 2 (du) vaistininkai.
- 25 Praktikos bazėje turi būti sudarytos tinkamos sąlygos farmacijos praktikos programoje numatytam tikslui ir uždaviniams įgyvendinti:
- 25.1 vaistinėje farmacinė paslauga turi būti teikiama ne mažiau kaip 20 (dvidešimt) gyventojų per 1 (vieną) praktikos dieną;
- 25.2 gamybinės (vaistų technologijos ir analizės) praktikos krūvis vaistinėje turi būti ne mažesnis, kaip 5 (penki) gamybos ir 5 (penki) analizės atvejai per vieną praktikos dieną.
- 26 4 (keturias) savaites trunkančios vaistų technologijos ir analizės praktikos atliekamos LSMU Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vaistinėje; 22 (dvidešimt dvi) savaites trunkanti vaistininko praktika vyksta iš praktikos bazių sąrašo pasirinktoje vaistinėje. Išimties tvarka leisti atlikti vaistų technologijos ir vaistų analizės praktiką kitoje užsienio praktikos bazėje.
- 27 Priimanti organizacija turi teisę leisti studentui savarankiškai, be praktikos mentoriaus pagalbos, atlikti jam pavestas funkcijas dalyvaujant gamyboje arba teikiant paslaugas tik tais atvejais, jeigu priimanti organizacija sudaro su studentu laikinąją darbo sutartį teisės aktų nustatyta tvarka.
- 28 Lietuvos Respublikoje esanti praktikos bazė sutinka pasirašyti studento praktinio mokymo praktikos sutartį.
- 29 Užsienio valstybėje esanti praktikos bazė, kurioje studentas atlieka vaistininko praktiką (22 savaites) turi pasirašyti studento praktinio mokymo praktikos sutartį. Užsienio praktikos bazė turi atsiųsti galiojančios vaistinės veiklos licencijos kopiją Farmacijos fakulteto dekanatui.

VI. STUDENTŲ PRAKTIKOS ORGANIZAVIMAS IR VYKDYMAS

- 30 Farmacijos profesinė praktika privaloma visiems Farmacijos fakulteto studijų programos studentams.
- 31 Farmacijos profesinė praktika vykdoma LSMU MA FF tarybos patvirtintose praktikų bazėse.
- 32 Farmacijos praktikos apimtis yra 18 kreditų, visas studentų darbo krūvis yra 480 valandos. Praktikos trukmė yra 26 savaitės: 4 savaitės – vaistų technologijos ir vaistų analizės praktika, 22 savaitės - vaistininko praktika praktikos bazėje. Praktikos pradžios ir pabaigos datos nurodomos LSMU studijų tvarkaraštyje.

- 33 Farmacijos praktikos koordinatorius pasiūlo studentams galimų praktikos bazių sąrašą, kuris yra sudaromas atsižvelgiant į su atitinkamomis institucijomis sudarytas sutartis. FF dekanatas koordinuoja praktikos sutarčių pasirašymą.
- 34 Praktikos bazių sąrašas skelbiamas LSMU *Moodle* kurse likus ne mažiau kaip 14 dienų iki praktikos pradžios.
- 35 Studentų kreipimosi dėl pasirinktų praktikos bazių tvarką ir terminus nustato farmacijos praktikos koordinatorius. Studentų atrinkimas į pasirinktas praktikos bazes vykdomas pagal studentų studijų rezultatų vidurkį. Praktikos vietų pasirinkimą vykdo farmacijos praktikos koordinatorius.
- 36 Konsultacija dėl farmacijos praktikos atlikimo rengiama likus ne mažiau kaip 5 (penkios) darbo dienos iki farmacijos praktikos pradžios. Konsultacijos metu farmacijos praktikos ir katedrų praktikos vadovai supažindina studentus su praktikos atlikimo tvarka ir atskirų praktikos dalių užduotimis.
- 37 Kiekvienoje dalyvaujančioje farmacijos praktikoje katedroje studentui yra skiriamas katedros praktikos vadovas, kuris sudaro konsultacijų grafiką.
- 38 Praktikos metu studentas pildo praktikos dienyną ir ruošia farmacijos praktikos refleksiją pagal farmacijos praktikos tvarkoje pateiktus reikalavimus.

VII. PRAKTIKOS PASIEKIMŲ VERTINIMAS

- 39 Farmacijos profesinė praktika įvertinama pagal Farmacijos praktikos tvarkoje numatytus kriterijus. Galutinis vertinimas apskaičiuojamas pagal formulę:
$$80 \text{ proc. } V + 20 \text{ proc. } A = 100 \text{ proc. (10 balų), kur:}$$

V – vaistinės praktikos mentorių vertinimų vidurkis;
A – praktikos refleksijos vertinimas.
- 40 Praktikos dienyno pildymą pagal šioje tvarkoje nurodytus kriterijus vertina vaistinės praktikos mentorius praktikos bazėje.
- 41 Vaistinės praktikos mentorius vertina studento bendruosius gebėjimus, praktinius gebėjimus ir sugebėjimą žinias pritaikyti praktiškai, kiekvieną dieną tikrindamas studento praktikos dienyną ir stebėdamas studento praktinius įgūdžius vaistinėje. Praktikos pabaigoje vaistinės praktikos mentorius dienyne įrašo vertinimą.
- 42 Kriterijai, pagal kuriuos atpažįstami ir vertinami praktikos metu studento įgyti atitinkamo lygmens įgūdžiai:
- 42.1 Dienyne pildomų praktikos gebėjimų ir įgūdžių vertinimo kriterijai:
 - a. Drausmė, lankomumas, etiketo laikymasis, darbštumas.
 - b. Gebėjimas įvertinti ir suprasti farmacijos praktikos specifiką pildant dienyną.
 - c. Gebėjimas atlikti užduotis, spręsti problemas.
 - d. Gebėjimas teorines žinias taikyti praktiškai, profesionalumas.
 - e. Organizatoriaus savybės, aktyvus dalyvavimas praktikos procese.

- 43.2. Refleksijos (ataskaitos) vertinimo kriterijai:
- a. Gebėjimas apibendrinti atliktas užduotis, analizuoti gautus rezultatus / sprendimus.
 - b. Gebėjimas suformuoti išvadas ir pasiūlymus.
 - c. Gebėjimas pateikti savianalizę.
- 43 Baigus praktiką, studentas parengia praktikos refleksiją. Refleksijoje studentas suformuluoja tikslą, pateikia apibendrinančią atliktų užduočių analizę, susieja su konkrečiu pavyzdžiu ar pavyzdžiais; pristato pagrindines išvadas, praktikos užduočių privalumus ir trūkumus, pasiūlymus; aprašo savianalizę.
- 44 Praktikos refleksija, praktikos dienynas ir vaistinių praktikos mentorių vertinimai turi būti užpildyti iki Studijų tvarkaraštyje nurodytos farmacijos praktikos pabaigos.
- 45 LSMU MA FF Praktikos refleksiją vertina dekanas sudaryta vertinimo komisija, remdamasi farmacijos praktikos tvarkoje nurodytais vertinimo kriterijais.
- 46 Galutinį praktikos įvertinimą suformuoja farmacijos praktikos vadovas.

VIII. FARMACIJOS PROFESINĖS PRAKTIKOS VADOVO FUNKCIJOS, TEISĖS, PAREIGOS, ATSAKOMYBĖ

- 47 Farmacijos profesinės praktikos vadovas (koordinatorius):
- 47.1 bendradarbiaudamas su LSMU MA FF taryba, dekanu ir farmacijos praktiką vykdančiomis katedromis, koordinuoja pasirengimą praktikai, jos vykdymą ir vertinimą;
- 47.2 bendradarbiaudamas su katedros praktikos vadovais, rengia ir atnauja farmacijos praktikos aprašą, praktikos dienyną, praktikos organizavimo ir vykdymo tvarką, praktikos užduotis;
- 47.3 su studentu ir katedros praktikos vadovu aptaria farmacijos praktikoje iškilusias problemas ir pasiektus rezultatus;
- 47.4 suformuoja galutinį praktikos įvertinimą.

IX. KATEDROS PRAKTIKOS VADOVO FUNKCIJOS, TEISĖS, PAREIGOS, ATSAKOMYBĖ

- 48 Katedros praktikos vadovas:
- 48.1 dalyvauja rengiant praktikos programos aprašą;
- 48.2 su studentu aptaria iškilusias problemas ir pasiektus rezultatus;
- 48.3 dalyvauja rengiant praktikos užduotis, užtikrina praktikos tikslų pasiekimo priežiūrą ir prireikus kartu su priimančios organizacijos atsakingais darbuotojais (arba valstybės tarnautojais) operatyviai sprendžia su studento atliekama praktika iškilusias problemas;
- 48.4 esant poreikiui rekomenduoja priimančios organizacijos – vaistinės praktikos mentoriui metodines ir kt. priemones;
- 48.5 konsultuoja studentus pagal atitinkamose katedrose numatytą grafiką.

X. VAISTINĖS PRAKTIKOS MENTORIAUS FUNKCIJOS, TEISĖS, PAREIGOS, ATSAKOMYBĖ

- 49 Vaistinės praktikos mentorius vadovauja studentui jo praktikos metu ir:
 - 49.1 sudaro sąlygas ir padeda studentams gilinti teorines žinias ir praktinius įgūdžius;
 - 49.2 informuoja katedros praktikos vadovą jeigu studentas nesilaiko profesinės etikos principų ir nevykdo vaistinės praktikos mentoriaus nurodymų;
 - 49.3 įvertina studento įgytus praktinius įgūdžius ir gebėjimus, pagal praktikos tvarkoje nurodytus kriterijus;
 - 49.4 teisės aktų nustatyta tvarka atsako už nurodymą studentui, teikiančiam profesines paslaugas, savarankiškai atlikti darbus ar profesinius veiksmus;
 - 49.5 planuoja praktikos atlikimo eigą vaistinėje, su studentu aptardamas praktikos užduotis, metodus ir kt.;
 - 49.6 konsultuoja studentą;
 - 49.7 teikia paramą ir pagalbą studentui, sprendžiant praktikos metu iškilusias problemas.

XI. STUDENTO TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

- 50 Studento, atliekančio praktiką teises, pareigas ir atsakomybę nustato LSMU studijų reglamentas ir ši tvarka.
- 51 Studento teisės:
 - 51.1 vykdyti numatytas praktikos užduotis ir gauti reikiamas konsultacijas;
 - 51.2 atsisakyti vykdyti vaistinės praktikos mentoriaus pavedimus, apie tai pranešant katedros praktikos vadovui, jei pavedimai nėra susieti su studento praktikos tikslu;
 - 51.3 reikalauti, kad būtų sudaromos sąlygos vykdyti farmacijos praktikos užduotis.
- 52 Studento pareigos:
 - 52.1 laikytis farmacijos praktikos bazės nuostatų (įstatų) ir darbo tvarkos taisyklių, papildomo susitarimo su universitetu dėl darbo tvarkos ir sąlygų nuostatų, laikyti paslapyje priimančios organizacijos komercines ir kitas paslaptis bei informaciją, kurią nurodo priimanči organizacija;
 - 52.2 laikytis profesinės etikos principų;
 - 52.3 laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės apsaugos taisyklių reikalavimų; farmacijos praktikos laikotarpiu kiekvieną darbo dieną laiku atvykti į praktikos vietą;
 - 52.4 atlikti praktikos užduotis, pildyti praktikos dienyną ir užpildyti praktikos refleksiją;
 - 52.5 stropiai vykdyti praktinio mokymo užduotis; neatvykus į praktikos bazę, nedelsdamas turi pranešti apie tai praktikos mentoriui, nurodydamas priežastį, o ligos atveju – pateikti gydytojo pažymą;
 - 52.6 tausoti priimančios organizacijos turtą, už padarytą materialinę žalą atsakyti įstatymų nustatyta tvarka;

- 52.7 informuoti farmacijos praktikos vadovą, jei praktikos atlikimo laikotarpiu yra skiriamos su studijų bei praktinio mokymo specifika nesusijusios užduotys nekvalifikuotam darbui atlikti, jei priimanti organizacija nesudaro sąlygų praktikos planui (programai) įgyvendinti.
- 53 Studentas teisės aktų nustatyta tvarka atsako už veiklas, kuriomis galėjo sukelti (tyčia ar dėl neatsargumo) ar padarė žalą paciento sveikatai ar gyvybei.

XII.BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 54 Ši Tvarka patvirtinta Farmacijos fakulteto Taryboje, įsigalioja nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.
- 55 Ši Tvarka gali būti keičiama, papildoma ir (arba) panaikinama Farmacijos fakulteto tarybos sprendimu.
- 56 Studentų etikos principų nesilaikymas turi būti svarstomas LSMU patvirtinta tvarka (LSMU Etikos kodeksas, Senato 2014 m. gegužės 16 d. nutarimas Nr. 46-13, galiojanti redakcija) ir LR galiojančiais teisės aktais.